

Medlemsmöte den 28 – 29 maj 2009 hos Regionbibliotek Stockholm

Där var: Margaretha Eriksson Skåne (ordf fredag), Solveig Einarsdóttir Sydost, Anette Eliasson Halland (fredag), Bengt Källgren Västra Götaland (torsdag), Katinka Borg Jönköping, Kerstin Olsson Östergötland, Anna Christina Rutquist Värmland (torsdag), Christina Stenberg Västmanland o Örebro, Anneli Reinhammar Sörmland, Krister Hansson Stockholm, Maria Törnfeldt Uppsala (ordf torsdag), Lina Forsebrandt Gävleborg, Lisa de Souza Dalarna, Roland Tiger Västernorrland, Bodil Köpsén Jämtland (fredag), Susanne Ljungström Västerbotten

Maria Törnfeldt hälsade alla varmt välkomna och efterlyste svaret på frågan som vi alla fått med entrékoden – varför 1928? Solveig var snabbast med svaret: Asplundhuset byggdes. För det fick hon ett fint bokstöd med huset som motiv.

Gäster den första dagens förmiddag var Kulturrådet, så Signe Westin, Cay Corneliusson och Mats Hansson välkomnades extra.

Mats började med att informera om arbetet i **Sverigebiblioteket**, som han nu ser som ett etablerat nätverk. Aktuellt är

- **Fjärrlåneutredning:** Utifrån förstudien som Anette Johansson gjorde, finns nu ett förslag hur utredningen ska genomföras. Upphandling av tjänsterna pågår. Till dessa utredningar finns en styrgrupp och en referensgrupp. Utredningen sker i två delar
  - En fördjupning av den ekonomiska delen. Vad kostar ett fjärrlån, vilka dolda kostnader finns
  - Förslag på ny modell för fjärrlåneverksamheten, som formas utifrån användarperspektiv, tillgången till ny teknik och nya medier.
- Kommentarer kring utredningen: Det är viktigt att se hur statistiken ser ut och hur den förändras. Idag ökar CD/DVD, men kanske bara ett tag? Vi måste följa hur användaren gör. Styrsystemen får inte hindra utvecklingen av nya former av medier. Hur kopplas statsbidraget till läns- och regionbiblioteken till fjärrlån?
- **Tjänsten Fråga biblioteket ska utvärderas.** Förslag ska ges hur tjänsten kan utvecklas med medborgarperspektivet i centrum. Viveca Nyström utreder och rapport förväntas den 31 augusti.
- **Bibliotek24 och Libris:** Hur ska de relatera till varandra, hur kan de samarbeta? En workshop planeras för att hitta samband och lösningar.
- **Gemensam katalog:** KB samtalar med Btj om katalogposterna.
- **Transportsystem är upphandlat:** Det är möjligt att teckna hängavtal.

Bidragsgivningen diskuterades förra gången SLB träffade Kulturrådet. Det finns behov av en genomlysning, men det finns inget konkret att presentera. Kulturrådet har väntat på Kulturutredningens förslag.

Den bör kopplas till de avsiktsförklaringar som föreslås. Signe svarar att utredningen har bromsat upp diskussionerna, men att det är en snäv tidsplan med proposition i höst och budgetproposition västa vår. Departementet är tydligt med att man vill få igång portföljmodellen. Arbetet med avsiktsförklaringar har börjat, exempelvis Skåne.

Signe fortsatte med Kulturrådets svar om Kulturutredningen. Man föreslår att Kulturrådet finns kvar som förhandlare med regionerna och som den som ser helheten. De anser att utvecklingsmedlen ska finnas kvar centralt för att underlätta samverkan. Initiativet till förhandling ska komma från regionerna. Ett dokument om gemensamma frågor som man vill arbeta med och utveckla. De anser att det är bra om KB utvecklar arbetet med de digitala tjänsterna, mer att barn, läsfrämjande mm ska finnas kvar hos Kulturrådet. De har också sett att folkbibliotekens roll som social och kulturell mötesplats inte är beaktat i utredningen. Man saknar också M i ABM.

Läsfrämjandebidraget (Cay) De ansökningar som kommit om läsfrämjande är främst från södra och mellersta delen av landet.

Det har kommit 260 ansökningar om inköpsstödet (förra året 264). De kommuner som får minskat medieanslag, får betala tillbaka i % av sitt bidrag. Kulturrådet kommer att formulera frågor om hur pengarna används.

Det finns en målsättning att 30% av den samlade bidragsgivningen ska gå till projekt för barn och unga.

Gemensamma utvecklingsområden för Statens kulturråd och läns- och regionbibliotekens samverkan kring läsfrämjande – strategidokument

Dokumentet diskuterades och mötet enades om att den uppställning som Lisa presenterat oss innan mötet är den som föredras. Mötet antog dokumentet och beslutade att Cay tar ansvar för att ett färdigt dokument med loggor och datum tas fram.

Utifrån Barnombudsmannens årsrapport ”Kom närmare: Om att överbrygga avståndet mellan barn och vuxna” och rapporten från MVG, ”Driftiga bibliotekarier och läsglada barn” diskuterades helt kort nödvändigheten av att förankra barnperspektivet inom hela biblioteksverksamheten.

Konferensen på Wik den 30 augusti – 2 september.

Katinka och Margaretha berättade om hur konferensen, som har namnet ”Spela roll” och som handlar om kvalitet och lärande i vår verksamhet, är upplagd.

Konferensen inleder en process i dessa frågor. En kommunikationsplattform finns på Ning, dit samtliga läns- och regionbibliotekarier har fått en inbjudan. Efter anmälningstidens slut (12 juni) kommer alla anmälda att bli inbjudna.

Styrelsen har för avsikt att informera och följa upp konferensen med Kulturrådet i efterhand.

Kulturvanor och livsstil i Sverige

Kulturrådet har medverkat i SOM-institutets undersökning med frågor om kulturvanor,

http://www.kulturradet.se/Documents/statistik/kulturvanor_livsstil_sverige.pdf

Skolbiblioteksstatistiken är färdig och utskickad

Hur går det med arbetet för gruppen kring **vuxnas lärande**? Mats svarar att man väntar på en forskningsöversikt.

Solveig tipsade om "Framtidens barnbibliotek: Samtidighet, delaktighet, ömsesidighet" Ett utkast till en kravspecifikation sammanställd inom Att sätta spår – ett nordiskt barnbiblioteksprojekt. (Lena Lundgren). Föredrogs på Mötesplatskonferensen i Borås 2008

Postprojektet

Anna Christina informerade om nuläget i Postprojektet. Efter att medlemsmötet i februari beslutade att vi inte skulle söka pengar, fortsatte diskussionen och resultatet blev en ansökan, för att "hålla ångan uppe". Projektet har beviljats 175 000 kronor. Anna Christina föreslår att de används till

- Att Anna Christina, Kerstin och Karin Engström åker ut till varje län för att diskutera, sprida kunskap och fånga upp åsikter. Bibliotekscheferna är målgruppen
- Att få 3-4 bibliotek av hyfsad storlek att lämna bibliografisk service. Målet är att biblioteken ska kunna få en bra service till hyfsat pris och till de behov som identifieras

De allra flesta har avtal som måste sägas upp 1 oktober (tre månader innan årsskiftet), annars är det oftast automatisk förlängning

Anna Christian vill ha en styrgrupp till projektet och föreslår SLB:s styrelse, Krister Hansson och Kerstin Olsson. Medlemsmötet tycker att det är en god idé.

I sammanhanget berättade Anna Christina om olika turer i diskussioner med Btj om bonus och om bokpriser. Hon uppmanar oss alla att titta i Media direkt för att se vilka priser vi betalar.

KPI-index

Anna Christina har varit i kontakt med KPI-index (Key performance index), som mäter besök på webbplatser i Danmark (och svenska kommuner). Hennes kontakt har erbjudit sig att gratis testa det med 20 svenska bibliotek. Mötet beslutar att vi levererar var sitt förslag på bibliotek till **Anna Christina senast det 10 juni** (omöjligt kanske då ni inte fått detta ännu, men ...). Det finns en vits att det är bibliotek av varierande storlek.

Mötet anser att det är viktigt att informera Kulturrådet och Mats Hansson om detta. Kanske kan vi göra en nationell förstudie om webbstatistik.

KULDA

Diskussion påbörjades och fortsatte dagen efter. Försök till sammanfattning av båda dagarna: Det saknas deltagare i strategigruppen, då Katinka är ensam kvar från övriga länsbibliotek. Samtidigt upplevs en strategigrupp lite uddlös, och vissa föreslår en styrgrupp.

Elisabeth Eriksson arbetar halvtid med KULDA, i kombination med Bibliotek24. Förslag på att ta bort länsavtalen, som inte fanns med från början. VG har, sedan bildandet av KULDA 2001, extra tillskott för verksamheten.

Två frågor identifierades

- Vilket stöd behöver Elisabeth i sitt arbete
- Vilken inflytandestruktur behövs strategiskt

Det är viktigt att länsbiblioteken fokuserar på KULDA:s uppdrag, speciellt inför en eventuell ”övergång” till närmare samarbete med KB. Mötet beslutar att bilda en grupp, som med uppdrag som styrelsen formulerar, göra en genomlysning av verksamheten.

Gruppen består av: Katinka Bord, Kerstin Olsson, Niklas Siljedahl (Dalarna) och Maria Lundquist (Sydost). Gruppen redovisar vid medlemsmötet den 4 november 2009.

TPB

Roland Esaiasson, Jesper Klein och Anne Stigell hälsades välkommen.

Roland började med att ge en beskrivning var TPB står idag, med 70 000 digitaliserade böcker, fler än hela övriga Skandinavien. Samma gäller lånen.

TPB finansieras med 70% av Kulturdepartementet och 30% av Utbildningsdepartementet. Ungefär 5% av befolkningen är talboksberättigade.

TPB flyttar den 12 juni till lokaler vid Globen i Stockholm. All punktskrift är flyttad till Sveriges depåbibliotek i Umeå. Taltidningsnämnden kommer eventuellt att bli en del av TPB från 1 januari 2010. De har 9 000 prenumeranter till 103 tidningar och budget 126 miljoner kr. TPB planerar samarbete med Resursbibliotek för döva (i Örebro). De samarbetar också nordiskt kring infrastruktur och marknadsföring.

Kan det bli MTM – Myndigheten för tillgängliga media – i stället?

Jesper Klein fortsatte

Han talade först om tekniska landvinningar, som kommer att göra det enklare för alla läsare. De förutsättningar han ser för att man ska kunna ladda ner böcker direkt är

- Personligt användarkonto
- Att biblioteken introducerar och informerar
- Ett avtal med låntagaren
- Vattenmärkning av nedladdade filer
- Att det fortfarande är ett **lån**
-

Dollyprojektet – **Daisy online library** – är ett samarbetsprojekt mellan TPB, SSB och Högskolan i Jönköping. Man har gjort en ansökan hos KB och Kulturrådet. Projektiden är augusti 2009 – juni 2010. Det pågår idag försök på universitetsbibliotek i mindre skala, där låntagaren är registrerad hos TPB

Tanken med Dolly-modellen är att

- Hela utbudet finns via det lokala bibliotekens webb
- TPB har hand om arkivet (alla titlarna)
- Låntagaren loggar in på det lokala bibliotekets webb
- TPB och biblioteken samarbetar kring lånestatistiken
- Det lokala biblioteket identifierar lånaren, har låntagarregistret

Det ingår i projektet att bearbeta frågan om Btj:s ägande av katalogposter. För själva projektet har TPB kommit överens med Btj.

TPB har svarat på Kulturutrednings förslag. Läs med om det på www.tpb.se

SRF har skickat en skrivelse till TPB och till ett antal läns- och regionbibliotek, där man kräver att biblioteken ska förse nedladdade Daisy med punktskrift och stor stil. Anne Stigell informerade om de möjligheter som finns, om man vill beställa enkla punktskriftsetiketter från Iris Hantverk AB (som ett exempel på en leverantör): Transparenta etiketter som är perforerade i A4-format. De rymmer 4 rader punktskrift och är ca 5 cm höga. Mått: 5x21cm. De kan beskäras i högerkant så att de passar ett cd-kuvert, ca 5x10cm. De kan erbjuda utskrift av etiketter till ett pris av 30 kr/etikett. Det Iris behöver är en word-fil med den märkning som skall vara. För att minska administrationen och hålla nere kostnaden sker betalning inte genom fakturering utan med inbetalningskort.

En ögonblicksbild över nedladdningar i förhållande till fjärrlån gavs. Den 12 maj laddades 690 böcker ner och 414 reservationer kom in – också från bibliotek med tillstånd! Det är viktigt att komma fram till ”best practice”. Kan SLB bidra, påverka?

Under 2010 ska TPB genomföra ett antal konferenser med utgångspunkt tillgänglighet. De görs i samarbete med Svensk Biblioteksforening och med regioner och län. Första konferensen är den 1-2 december 2009 i Göteborg.

TPB lovar att ta fram statistik över nedladdningar och reservationer för de olika länen.

Ett samarbete för att biblioteken bättre ska nå de dyslektiker som har rätt att låna talböcker behövs. **5 % av befolkningen har läs- och skrivsvårigheter. Av dem är det endast 1,5 % som är aktiva lånare.** Det är viktigt att avdramatisera läsandet av talböcker på olika sätt – ett exempel är satsningen på ljudböcker för lastbilschaufförer.

Vi tackade TPB och fortsatte ...

Barnbibliotekscentrum

Bengt Källgren informerade om idén kring BBC. Initiativet har kommit ur två skäl

- Barnperspektivet hålls högt hos kommunerna
- Barnperspektivet hålls högt hos VG

Men! Det är ofta en läpparnas bekännelse. Vad gör vi egentligen?

Meningen med BBC är att samla idéer och kraft från olika intressenter för att driva barnbiblioteksfrågor framöver. Man vill göra en kraftsamling, som kan vara nationell, påverka, utveckla, utbilda. Både utbildning och fortbildning är viktig att få fram.

Det finns en arbetsgrupp, där också BHS ingår. Ett möte är planerat till den 11 juni 2009, i Borås. Eva Fred och Katarina Dorbell kan ge mer information.

Avbrott för årsmöte – se separat protokoll – sen blev det kväll och sen en ny dag 29 maj

Calle Nathansson från SKL hälsades välkommen

SLB har bjudit in honom för att vi har identifierat SKL som en strategisk vän, som vi vill förbättra dialogen med.

Calle arbetar vid avdelningen Tillväxt och samhällsbyggnad, som innefattar kultur, fritid, miljö, tillväxt infrastruktur och stadsbyggnad mm. Inom kulturen, som diskuterats mycket pga Kulturutredningen, anser Calle att biblioteken är en stor del.

SKL har arbetat fram ett positionspapper "Kultur i det hållbara samhället" (best nr 5164), som är politikernas sätt att ta ståndpunkt i kulturfrågor. Kulturens roll i utvecklingen av samhället och i samarbete är viktig, men också kulturens egenvärde.

Calle lyfte också fram undersökningen "Portföljmodell, aspektpolitik och prioriteringar" (www.skl.se) presentationen av en enkät till landets kommuner i dessa frågor. 190 kommuner och landsting/regioner svarade. Alla regioner är positiva till portföljen och 9 av 10 kommuner. De som har svarat nej har redan idag mycket statligt stöd till olika kulturinstitutioner.

Det finns en övertro på att portföljmodellen ska innebära en ökning av de medel som finns. Det är emellertid mycket viktigt att göra en regional kulturstrategi, att regionerna och länen bestämmer VAD de vill göra. En sådan strategi kan också användas i arbetet med de regionala utvecklingsplanerna, där kulturen måste ta plats.

SLB har identifierat SKL som en viktig strategisk partner. Det framfördes att vi gemensamt kan arbeta för en jämn nivå i hela landet. Därtill kan SKL vara en part vid upphandlingar och liknande frågor. Att vi gemensamt bidrar till demokratis infrastruktur. Eftersom biblioteken i många mindre kommuner tar en stor del av den totala budgeten för kultur, är det viktigt att de finns med i kommunernas breda uppdrag, strategiskt.

Efter ett bra samtal, där diskussionen rörde hur vi gemensamt, genom strategiskt arbete, kan lyfta biblioteksfrågorna, bestämdes att SLB:s ordförande kommer till den kultur- och fritidsberedning som SKL har den 20 augusti.

Katinka beskrev det samarbete som Jönköping har med SKL inför en konferens i samband med Dreamhack, den 26-27 november 2009. Målgrupp är politiker och tjänstemän som arbetar med ungdomar. Fokus är ungas koppling till virtuellt entreprenörskap, tillväxt, utbildning och säkerhet. Bland andra kommer Elsa Dunkel, som skrivit boken "Vad gör unga på nätet".

Augustikonferensen

Efter det följde mer information inför augustikonferensen, som har temat kvalité och lärande i vår verksamhet. Förutom det som redan sagts (se mer ovan), fördes en diskussion om hur resultatet ska komma in i den verksamhet som drivs, behövs och utvecklas. Det är viktigt att de strategiska frågor och förslag som kommer fram, tas tillvara.

Konferensen har en Ning. Förutom det som sades dagen innan, bestämde mötet att SLB ska köpa bort den reklam som finns där.

Adobe Connect

Ja tyckte mötet om att fortsätta med licenserna i Adobe Connect. Det är möjligt att lägga till fler licenser, var och en. Några arbetar för att kommunbiblioteken ska börja använda tekniken.

Resestipendiet

Stipendiet har gått till Camilla Källgren, Birgitta Hellman Magnusson och Lisbeth Schoultz Kåplår för studieresa till digital bokbuss i Ohio. Läs mer på www.lansbiblioteken.se.

Centrum för lättläst

Har bett att få träffa oss. De inbjuds till medlemsmötet i november. Maria kontaktar dem.

Representation i olika grupper

Grupp	Nu	Sedan
Sverigebiblioteket	Maria T	Margaretha E med Maria T som ersättare
Nationella skolbiblioteksgruppen	Karin Z, Sörmland	Karin Z, Sörmland
KB:s expertgrupp för kompetensfrågor	Margaretha E	Maria T
TPB:s råd	Kerstin O / Anna Christina R	Kerstin O / Anna Christina R
KULDA:s strategigrupp	Katinka B	Avv, se beslut ovan
KB:s expertgrupp för statistik	Krister H	Krister H

Rapporter från de olika grupperna ska skickas ut, enligt beslut. Var och en ansvarar för det.

Två boktips från Anette E

Åsa Hedemark: Det föreställda folkbiblioteket : en diskursanalytisk studie av biblioteksdebatter i svenska medier 1970-2006. Diss., Uppsala univ, Inst för ABM

Francis Hultgren: Approaching the future : a study of Swedish school leavers' information related activities. Borås, B&I, 2009.

Nästa medlemsmöte är den 4 november 2009.

Då mötesdeltagarna varit både mycket aktiva och mycket effektiva, kunde mötet sluta lite tidigare än planerat. Ordförande Margaretha tackade alla för de två dagarna och avslutade mötet.

Maria Törnfeldt
Ordförande torsdag

Margaretha Eriksson
Ordförande fredag

Anneli Reinhammar
Sekreterare